

DE BIBLIOTHEEK IN 2022

DE BIBLIOTHEEK

Als ik even weg ben
Dan weet je me in de bieb te vinden
Tussen boeken en kasten
Om de stemmen te laten verstillen
Om even, heel even
De wereld te vergeten
De plek waar de boeken leven
Waar andermans verhalen me omgeven
Waar ik even tot rust kan komen
En even weg kan dromen

Johanneke van de Top

COLOFON

De Bibliotheek in 2022 is een uitgave van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken

Tekst: Annelies van Uden • Redactie: Germa van Hal • Ontwerp en opmaak: Marjon Grendel,
zvorm grafisch ontwerp • Fotografie: Beeldbank Landelijke Huisstijl, Medewerkers van de Bibliotheek

INHOUD

Voorwoord 4

Huisvesting 7

Collectie en programmering 9

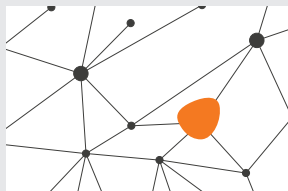
Jeugd en jongeren 13

Volwassenen 21

Vrije tijd en erfgoed 29

Bestuur en organisatie 35

VOORWOORD

Nog nooit waren Bibliotheken zo vaak en positief in het nieuws als het afgelopen jaar. We hebben duidelijk laten zien dat we ertoe doen, dat mensen ons opzoeken voor hulp en inspiratie. Dat ze de Bibliotheek waarderen als een plek waar je mag zijn. Dat is goed nieuws in een jaar vol zorgen, met een oorlog die dichtbij kwam en prijsstijgingen die veel gezinnen zorgen baren.

De Bibliotheek als laagdrempelige, openbare en gastvrije voorziening wordt gezien en gebruikt. Bezoekers van de Bibliotheek worden met aandacht geholpen, met als doel dat zij beter voor zichzelf kunnen zorgen.

Naast het DigiTaalhuis bijvoorbeeld, dat hulp biedt met lezen en digitale vaardigheden, zijn er nu ook Informatiepunten Digitale Overheid (IDO). Daar kunnen burgers terecht met vragen over overheidszaken.

Maar ook het lezen zit in de lift. Eindelijk raken samenleving en politiek doordrongen van het grote belang van lezen. Om zelfredzaam te worden en je te ontwikkelen, maar ook om je blik op je omgeving en het leven te verbreden. Samen met het onderwijs en ouders zorgen we ervoor dat kinderen het lezen beheersen en waarderen. Met onze kennis en collectie laten we zien hoe fijn lezen is.

De collectie en programmering gebruiken we vanuit verschillende invalshoeken. Om te benadrukken dat betrouwbare bronnen de basis zijn voor kennisontwikkeling. Maar ook om een genuanceerd beeld te geven van een onderwerp, zodat je op basis van feiten je argumenten of oordeel kunt formuleren. Dit doen we vanuit het oogpunt 'ontmoeting en dialoog'.

De komende jaren verstevigen we, samen met partners uit verschillende branches, ons fundament voor een waardevolle toekomst. De Bibliotheek als vraagbaak en als baken in de samenleving. Waar je even kunt ontspannen in deze gespannen wereld.

Gio van Creij,

Directeur-bestuurder Noord Oost Brabantse Bibliotheken

Ode aan de bieb
Ik voel me er verbonden
met de wereld

Maxime ten Haaft

De Bibliotheek is voor iedereen dichtbij, toegankelijk, op peil en toekomstbestendig. Onze Bibliotheken zijn vaak ondergebracht in multifunctionele accommodaties, waardoor de lokale samenwerking wordt versterkt.

Bernheze

De Pas, de gemeente en de Bibliotheek onderzoeken de mogelijkheden voor gezamenlijke huisvesting. Alle partijen zijn van goede wil, maar de plannen vergen tijd.

Maashorst

In september verhuisde de Bibliotheek Zeeland van De Garf naar het nieuwe Dorpshuis. Begin 2023 vindt de officiële opening plaats.

Het bestuur van het Dorpshuis in Reek en de Bibliotheek hebben een plan opgesteld om een bibliotheekpunt te realiseren in Het Wapen van Reek. Dit plan wordt door de gemeente besproken.

Meerijstad

Na Schijndel en Veghel is ook de Bibliotheek in Sint-Oedenrode opnieuw ingericht en officieel heropend door de wethouder. De Bibliotheek en de Taalwerkplaats vormen nu een geheel.

Oss

In Oss is de nieuwbouw gestart. Begin 2025 wordt het plan Walkwartier opgeleverd en verhuizen in ieder geval de Bibliotheek, het Stadsarchief Oss, Centrummanagement, Global Goals en het Toeristisch Informatiecentrum naar Het Warenhuis. De gezamenlijke voorbereidingen zijn in volle gang.

**In de Bibliotheek
ben ik voor altijd
veranderd**

Murat Irsik

De collectie maakt ons Bibliotheken en Bibliotheken maken samen met de samenleving de collectie. Dat onderscheidt ons van educatieve, maatschappelijke en andere culturele instellingen. De collectie is onze grondstof en bestaat uit fysiek en digitaal, uit informatie en literatuur maar ook uit kennis van mensen. (Uit: Herijking NOBB beleidsplan, 2021-2024)

Collectie en programmering zijn onlosmakelijk met de Bibliotheek en met elkaar verbonden. Om een divers publiek te trekken wordt continu gebouwd aan een brede en verdiepende collectie. Met advies, presentatie en programmering wordt die collectie binnen en buiten de Bibliotheek tot leven gebracht. Het zoeken naar lokale verbinding is daarbij van groot belang.

Collectie

De Noord Oost Brabantse Bibliotheken hebben een kennisteam van collectioneers, verantwoordelijk voor het centraal collectioneren. Vaak geven zij ook inlichtingen aan bibliotheekgebruikers en zijn ze betrokken bij de programmering. Ze bewaken de kwaliteit van de collectie met behulp van Rationeel Collectie Beheer (RCB). Dit is een data-ondersteund, maar geen data-gedreven systeem. Persoonlijke ervaring en vakkennis blijven belangrijk bij het collectioneren.

In 2022 zijn twee gastcollectioneers betrokken bij het beoordelen van collectieonderdelen. Zij bekeken de actualiteit en volledigheid van de rubriek filosofie voor volwassenen en de Young Adultcollectie. De gastcollectioneers deden aanbevelingen voor aanschaf en sanering én promootten de collectie via hun eigen (social media)kanalen waardoor nieuwe doelgroepen zijn bereikt.

Als een van de eerste Bibliotheken in Nederland lenen we sinds dit jaar basisboeken en materialen uit van het fantasyspel Dungeons and Dragons. Spelers nemen deel aan creatieve workshops en vormen samen een groeiende community. De Bibliotheek is de plek waar zij elkaar treffen en kennis delen.

Samen met het Jongerenpanel heeft de Bibliotheek een mangacollectie gekocht. Het panel krijgt elk jaar een budget om de Bibliotheek aantrekkelijker te maken voor jongeren. Uit brainstormsessies kwam de behoefte aan Japanse strips naar voren. Die zijn bij een stripwinkel aangeschaft en in de collectie opgenomen. In de eerste week was het grootste deel al uitgeleend. De strips rouleren tussen de Bibliotheken Uden, Veghel en Oss.

Programmering

Door lokale teams en brede inhoudelijke kennisteamen worden activiteiten georganiseerd. In de twee afgelopen jaren hadden de coronamaatregelen veel invloed op de programmering. Gelukkig bood 2022 steeds meer mogelijkheden om elkaar binnen en buiten de Bibliotheek te treffen.

Eén van de activiteiten willen we extra belichten. In het kader van Digitaal Burgerschap werd in november een themamaand 'The Glass Room' gehouden, over digitaal burgerschap: je actief, vaardig en weerbaar bewegen in de online informatiesamenleving. In de Bibliotheek Oss gaf de tentoonstelling 'Glass Room Experience' bezoekers een inkijkje in hun digitale leven. Welke sporen laat je achter als je online gaat? En hoe hou je controle over je digitale privacy, veiligheid en gezondheid? In de Bibliotheken Uden, Veghel, Schijndel en Heeswijk-Dinther waren kleinere varianten van de expositie te zien. Daarnaast werd de rondreizende 'Artificial Intelligence Parade' ingezet om met burgers in gesprek te gaan over kunstmatige intelligentie. Bezoekers werden uitgedaagd een digitale detox te ondergaan. Workshops en lezingen over onder meer virtual reality en metaverse, digitale nalatenschap, regels voor robots en cryptomunten maakten de themamaand compleet. In de serie Storytelling, samengesteld door Cubiss, verscheen hierover een publicatie. De makers van de publicatie gingen in gesprek met de organisatoren van de NOBB themamaand om programmeurs van andere Bibliotheken te inspireren.

“

Als je lid bent van de

Openbare Bibliotheek,

heb je een abonnement

op de hele wereld. (...)

Het is een plek waar mensen

cultureel en maatschappelijk

ontwaken en groeien.

Waar als kind werelden

voor je opengaan.

Gunay Uslu, staatssecretaris Cultuur en Media (november 2022)

De Bibliotheek
is een feestje,
een rijkdom

Alexandra Klein

Voor- en vroegschoolse educatie

Kinderen die al jong worden voorgelezen, hebben daar hun hele leven profijt van, blijkt uit onderzoek. In Uden en Oss wordt daarom gewerkt met de BoekStartcoach: een bibliotheekmedewerker die ouders op het consultatiebureau voorleesondersteuning biedt. Ouders zijn positief over de BoekStartcoach. Het afgelopen jaar werden 15 procent meer BoekStartkoffertjes opgehaald in de Bibliotheek en zijn ook meer jonge kinderen ingeschreven. In Uden werd deze pilot in het najaar afgesloten. In de gemeente Oss loopt nog een traject. Komend jaar wordt onderzocht of we de dienstverlening in het hele werkgebied kunnen aanbieden.

De Nationale Voorleesdagen begonnen online, met het Prentenboek van het Jaar *Maar eerst ving ik een monster*. De Bibliotheek verstuurde een extra nieuwsbrief vol inspiratie en voorleestips, maakte een livestream voor jonge kinderen en stelde een verteltas samen in het Pools, Turks, Arabisch en Nederlands. Vanwege de coronamaatregelen gingen groepsbezoeken in januari niet door, maar veel Bibliotheken haalden die op een later moment in.

In alle gemeenten ging de programmering voor jonge kinderen in het voorjaar weer fysiek van start: BabyBrabbels, DreumesBabbels, Peuteruurtje en Kleutertijd werden overal goed bezocht. In de Bibliotheek Uden werd Kleutertijd gecombineerd met een les lenteyoga. De Bibliotheek Schaijk en de plaatselijke dansschool 'dansten op de mooiste verhalen van de bieb'. Zij nodigden samen peuters en kleuters uit om te komen swingen bij het prentenboek *De Wiebelbillenboogie*.

de Bibliotheek op school

Het schoolbibliotheekwerk is volop in ontwikkeling. Landelijk, provinciaal en lokaal wordt gewerkt aan de leescultuur in het onderwijs en thuis. De leesmotivatie moet groeien; niet alleen in de taalles, maar in het hele curriculum. De Bibliotheek heeft de taak om leerkrachten hierbij te adviseren en kinderen en ouders te motiveren. Scholen en het nieuwe Team Educatie van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken maken plannen om bijvoorbeeld diep lezen en rijke teksten in de lessen op te nemen. Het landelijke concept van 'de Bibliotheek op school' dient als basis, met drie elementen voor intensieve samenwerking: de leescoördinator, de leesconsulent en de collectie.

In 2022 startten verschillende basisscholen in de regio met 'de Bibliotheek op school'. Door de leesconsulenten van de Bibliotheek werden boekencollecties samengesteld, kennismakingslessen gegeven en lintjes doorgeknipt. Bijna 12 procent van alle scholen in het werkgebied tekende dit jaar de samenwerkingsovereenkomst. Inmiddels werkt 30 procent van de scholen volgens het concept. De detachering van twee bibliothecarissen op basisschool Bedir werd ook in het programma opgenomen. Twee collega's volgden de landelijke opleiding tot leesconsulent.

De regio kreeg maar liefst negen nieuwe leescoördinatoren. Leerkrachten van basisschool 't Ven in Veghel, Eikenwijs en Emmaus in Heesch, Bedir in Uden en Mozaïek in Oss volgden in het voorjaar de cursus Open Boek bij de Bibliotheek. Open Boek maakt onderdeel uit van 'de Bibliotheek op school' en geeft leerkrachten handvatten om als leescoördinator samen met de Bibliotheek de leesmotivatie te vergroten. Op 30 juni werden de certificaten uitgereikt in de Bibliotheek Nistelrode.

Voor leescoördinatoren, leesconsulenten en jeugdbibliothecarissen was er een druk bezochte bijscholing door Najiba Abdellaoui, over diversiteit en inclusie in de (school) collectie.

Jeugd

De samenwerking met scholen werd uitgebreid; in de klas, maar ook in de Bibliotheek en zelfs buiten. En ook het lezen thuis, in de vrije tijd van kinderen en hun families, kreeg aandacht. De Bibliotheken waren in 2022 goed vertegenwoordigd op festivals en bij educatieve projecten.

Maar liefst 40 groepen 3 en 4 deden mee aan het Udense cultuureducatieproject 'De beer, de piano en de kinderen', in samenwerking met Kunst & Co. In de Bibliotheek werd voorgelezen uit het boek *De beer en de piano* en de kinderen kregen een muzikale rondleiding door de jeugdafdeling. Daarna volgden ze een workshop stop-motion. Terug op school maakten ze zelf een filmpje bij een boek.

Meer dan 700 kinderen uit Meierijstad werden aangemeld voor 'De Vaart Vertelt', een samenwerking met onder meer Cultuurkade. Om de 200ste verjaardag van de Zuid-Willemsvaart te vieren maakten zij een boottocht over het kanaal met uitleg door een kanaalgraver. Bij een containeroverslagbedrijf kregen ze een rondleiding van stadsdichter Rick Terwindt. Hij liet de kinderen in een lege zeecontainer kennismaken met spoken word. Elk klassenbezoek leverde een gedicht op dat daarna in de Bibliotheek te zien was.

Op het '1 Ander Festival' kwamen groepen 5 en 7 van Schijndelse basisscholen langs voor een stempelworkshop door Het Inkt Atelier. Ze bedachten oplossingen voor het klimaatprobleem en maakten daar ansichtkaarten bij. Op de laatste dag van het festival werd er in het bos meertalig voorgelezen door bibliotheekmedewerkers en taalcursisten.

In de zomer van 2022 deden weer veel kinderen uit groep 3 tot en met 8 mee aan het programma 'Leesmiljonairs', dat de zomerleesdip tegengaat. Op een poster noteerden ze hun leesminuten waarmee ze spaarden voor diploma's en een ticket voor het lokale Leesmiljonairsfeest. Nieuw dit jaar was de scholenwedstrijd die klassen aanmoedigt om samen zoveel mogelijk minuten te lezen en mooie posters te knutselen.

Workshops, demonstraties en muziek: het programma van 'Ottentraat Ontmoet' was uitgebreid en divers. De Bibliotheek Erp, het Jeugd & Jongeren Centrum en Brandweerpost Erp organiseerden samen de eerste editie van dit evenement in september. Uit de Voorleestrein van de Bibliotheek stapte een echte brandweerman die een spannend verhaal voorlas. Het green screen en de VR-brillen werden ingezet. De voorleesjurk trok veel jonge luisteraars.

Rondom het 'Weekend van de Wetenschap' hield de Bibliotheek Zeeland een activiteitenweek waarin kinderen proefjes mochten komen doen. De experimenten kwamen rechtstreeks uit de boekencollectie en leerden kinderen onder meer om een lampje te laten branden zonder elektriciteit. Er deden 24 kinderen mee en er ontstond zelfs een wachtlijst.

Lare van der Sommen van basisschool De Beekgraaf in Nistelrode won de laatste editie van het 'NOBB Jeugd dictee'. Ze kreeg de wisseltrofee uit handen van kinderboekenschrijver Jozua Douglas die het dictee schreef en zelf live voorlas. In totaal deden 46 leerlingen van 20 scholen mee.

De 'Gi-Ga-Groene Kinderboekenweek' werd op 16 oktober afgesloten met een gezamenlijk evenement in en rond Natuurcentrum De Maashorst. Op het programma stonden onder andere het maken van aardappelmantjes, sporen speuren, vilten en proeven van het boekenbos. Natuurlijk werd er ook veel voorgelezen. De zonnige feestdag werd druk bezocht door gezinnen uit de hele regio.

Jongeren

Acht brugklassen van Het Hooghuis ZuidWest bezochten de Bibliotheek Oss voor het project Boekenroof. In teams gingen ze de strijd met elkaar aan om tien verdwenen boeken terug te vinden door middel van creatieve opdrachten. Spelenderwijs leerden ze zo de Bibliotheek beter kennen.

Op het Udens College werd het project B/Slash uitgevoerd, waarbij bovenbouwers in het vmbo waargebeurde verhalen van jongeren lazen. Een leerling reageerde verbaasd, maar enthousiast: 'Jeetje mevrouw, wie had dat ooit gedacht. Zit ik hier gewoon een boek te lezen!'. 190 leerlingen uit havo 4 werden door schrijver Alex Boogers ontvangen in de Bibliotheek voor een 'Writers Meet-up'. De auteur ging met hen in gesprek over zijn novelle *Wanneer de mieren schreeuwen*. Ook waren er workshops rondom het boek.

Bijna dertig docenten en mediathecarissen uit het voortgezet onderwijs waren aanwezig bij een workshop 'Boeken Proeven' over jongerenliteratuur.

Het Jongerenpanel organiseerde samen met de Bibliotheken een 'Young Adult Festival'. Schrijfster Elin Meijnen vertelde er over haar gloednieuwe boek *Huisje 13*. Daarna waren er workshops en een markt met kraampjes, hapjes en een photobooth. Het 'Young Adult Festival' werd bezocht door bijna 50 jongeren uit de regio.

Voor liefhebbers van spannende boeken was er in september 'Meet the Writer' met thrillerschrijfster Chinouk Thijssen. In de Boekenweek voor Jongeren kwam zij naar Uden om haar boek te presenteren, te vertellen over haar werk en te signeren. Daarna was er een moordspel met bijpassende snacks. Ook dit evenement kwam uit de koker van het Jongerenpanel.

Jongeren vinden hun weg op TikTok en leren via Boektok nieuwe schrijvers en titels kennen. Daarom startte @jongerenbieb van de NOBB begin 2022 een eigen TikTok-account. De video's kregen binnen een half jaar al meer dan 1000 volgers. Een quote van @jongerenbieb is zelfs afgedrukt op de cover van een nieuw fantasyboek.

“
Goed lezen

begint in je jeugd.

Wie al op jonge leeftijd

meters maakt,

zal met minder moeite

en met meer plezier gaan

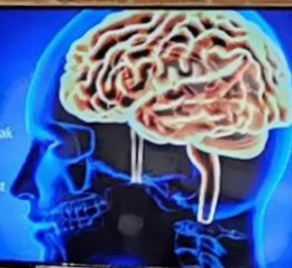
lezen en leren.

Uit: KB Beleidsplan 2023-2026 Woorden verbinden mensen

Tijdschriften

Je brein!

- Hoe veel gedachtes heeft een mens per dag?
- Hoe veel keuzes maak je op een dag op gebied van eten?
- Bewust en onbewust

**Verhalen
geven zin
aan het leven**

Ilja Leonard Pfeijffer

Kennis en informatie

Auteur, journalist en presentator Hella van der Wijst gaf in februari een lezing in de Groene Engel in een activiteitenserie over rouwverwerking. Ze werd uitgenodigd door de Bibliotheek Oss, hospice De Oase en Rouwcafé Oss. Hella van der Wijst maakte het televisieprogramma 'Ik mis je' en in 2020 schreef zij het boek *De kracht van samen*, over de impact van het coronavirus op kleine gemeenschappen in haar geboortestreek.

Evelien Pullens was te gast in het kader van 'Wereld Alzheimerdag'. In een persoonlijk verhaal met veel beeldmateriaal vertelde ze over het dementieproces van haar moeder, de Osse poppenspeelster Margriet Pullens. In haar boek *De vierde dementie* beschrijft Evelien hoe ze op een intuïtieve manier contact met haar moeder kon blijven maken. De lezing sloot aan bij de Dementheek in de Bibliotheken, waar volwassenen met (beginnende) dementie, mantelzorgers, vrijwilligers en professionals informatie vinden.

De dienstverlening van de Bibliotheek Veghel werd afgelopen zomer dubbel uitgebreid. Elke maandagavond kunnen bezoekers voortaan binnenlopen bij de Rechtswinkel, voor juridisch advies door rechtsstudenten van Bernhaege Advocaten. Daarnaast werd het 'Inloopspreekuur Geld & Zo' gestart. Inwoners die vragen hebben over geldzaken en administratie kunnen terecht bij vrijwilligers van ONS welzijn.

Educatie en ontwikkeling

Een gebrekkige leesvaardigheid en digitale geletterdheid kan leiden tot allerlei problemen, van geldzorgen tot gezondheidsklachten en het gevoel niet mee te kunnen doen. Samen met partners als gemeenten, roc's, welzijnsorganisaties en vrijwilligers bieden de Bibliotheken hulp; in groepsverband of individueel. De Informatiepunten Digitale Overheid en de DigiTaalhuizen dragen intensief bij aan de maatschappelijk-educatieve functie. De Bibliotheek is een laagdrempelige vraagbaak met spreekuren en waar nodig doorverwijzingen naar andere organisaties.

Het programma Digitale Inclusie sleepte met de inzending 'Leave no one behind' de Good Practice Award 2022 van het Netwerk van Publieke Dienstverleners in de wacht. Een mooie opsteker voor de Informatiepunten Digitale Overheid.

Op de Noordkade in Veghel werd een metershoog gedicht onthuld, gemaakt door cursisten van het DigiTaalhuis onder begeleiding van de stadsdichter. Een goed voorbeeld van samenwerking tussen partners en een compliment voor de cursisten.

In september vond de eerste editie van 'Zing Nederlands met me' plaats in de Raadzaal van de Bibliotheek Veghel. Bezoekers leren er nieuwe woorden door Nederlandse liedjes te zingen. De liedjes hebben korte woorden en zinnen, zodat meezingen gemakkelijk is. De taal wordt geoefend, maar ook ontmoeting is een belangrijk aspect.

In verschillende gemeenten werden in 2022 opvanglocaties voor Oekraïense vluchtelingen geopend. De Bibliotheken maakten posters in het Oekraïens over de internationale krantenbank Pressreader, IDO en de dienstverlening in de Bibliotheken. De bibliotheek-website kreeg een landingspagina in het Oekraïens, met informatie voor volwassenen en kinderen. In Veghel werd – net zoals in Oss - een wisselcollectie geplaatst in de noodopvang en zijn een wekelijks IDO-spreekuur en voorleesmoment op locatie georganiseerd. In Berghem bezochten Oekraïense vluchtelingen de Bibliotheek voor online onderwijs en hulpvragen. In Uden werden bij het DigiTaalhuis twee taalgroepen voor Oekraïense vluchtelingen gestart.

Op basisschool De Blinkerd en peuterspeelzaal De Ruwaard in Oss draaide een pilot rondom ouderbetrokkenheid om ouders te laten kennismaken met de Bibliotheek en het Taalnetwerk. Bibliotheekmedewerkers lazen interactief voor en ouders maakten verwerkingsopdrachten met hun kind. Ook was er een koffiemoment waarbij werd uitgelegd wat de Bibliotheek voor gezinnen kan betekenen.

Voor wie het lastig vindt met een tablet om te gaan, is er de Compaan: een tablet speciaal voor ouderen zonder ervaring in de digitale wereld. De Bibliotheken in Zeeland en Schaijk verzorgden in september een informatiemiddag over de Compaan, in samenwerking met Zorgcoöperatie Zeeland. Elke maandagmiddag is er een inloopspreekuur over de tablet.

“

Zonder lezen

geen kennis

en zonder kennis

geen motivatie

om nieuwe inzichten

te verkrijgen en

kritische vragen

te stellen.

*Nienke de Jong en Wibe Balt,
lerarenopleiders geschiedenis*

Lezen en literatuur

Bij de Noord Oost Brabantse Bibliotheken stond dit voorjaar *De droom van de rode kamer* centraal. Deze monumentale Chinese roman van Cao Xueqin uit de 18e eeuw verscheen eind 2021 voor het eerst in het Nederlands. De drie vertalers van het boek kwamen naar Uden, Oss en Veghel om meer inzicht te geven in het verhaal, de historie en de vertaling. Meer dan vijftig belangstellenden volgden de masterclasses. Het Brabants Dagblad schreef een uitgebreid artikel over de avond in Uden.

In het leescafé van de Bibliotheek Uden werd op 20 mei de twintigste editie van het 'Grooht Újes Diktee' gehouden. Met tien fouten werd Henk van Gennip de winnaar. Schrijver van het dictee Chris van Haandel gaf ter voorbereiding de cursus 'Újes Leere' in de Bibliotheek.

In de Garnizoenskerk in Ravenstein was schrijver Philip Huff te gast. Centraal stond zijn nieuwste boek *Wat je van bloed weet*, over zijn traumatische jeugd met gewelddadige ouders. Een bibliothecaris interviewde Huff over zijn bestseller. Gitarist Rolf van Meurs zorgde voor live muziek. Deze aflevering uit de serie 'Tussen de regels' werd georganiseerd met Stichting Cultuur Ravenstein.

In de serie 'Zomerse ontmoetingen' programmeerde de Bibliotheek Uden dit jaar drie bijeenkomsten rondom poëzie en schrijven. Ria Kauffman gaf een schrijfworkshop met het thema vakantie. Maarten van den Elzen trok erop uit voor een gedichtenwandeling en Gerda van den Wijngaard presenteerde haar dichtbundel.

In Bernheze leverden de Bibliotheken boekentips aan voor de zomerspecial van de huis-aan-huiskrant Mooi Bernheze. De bibliotheekmedewerkers gaven tips voor thriller-liefhebbers, literatuurlezers, romanlezers en kinderen. De tips stonden verspreid door de hele krant.

In september was de pop-upbibliotheek te gast op het evenement 'Aangenaam Heesch'. Annelies Cuypers van het Schrijfcafé verzorgde er een activiteit in het kader van de 'Week van Lezen en Schrijven'. Verder werd er voorgelezen in een sprookjestent en kregen bezoekers informatie over de diensten van de Bibliotheek.

De pop-upbibliotheek reisde deze zomer ook langs Fantastival, Hoessenbosch Festival Berghem, kinderboerderij Elzenhoek en Kodoss (Kom, Doe en Ontdek in de Schadewijk) in Oss.

De tuin van de Bibliotheek Veghel werd omgedoopt tot ‘Literatuin’ tijdens het festival ‘Fabriek Magnifique’. Een warm weekend lang genoten veel bezoekers van onder meer muziek, storytellers en bibliotheekdichters, Dikkie Dik en vertaler Ine Willems. In de tuin stonden beelden van Jan van Daal, werd geknutseld en gezongen. Het festival trok in totaal meer dan 70.000 bezoekers.

De avond met Marjan Berk en Jerry Goossens in de Bibliotheek Schijndel rondom de landelijke campagne ‘Nederland Leest’ was snel uitverkocht. De schrijvers gingen met elkaar in gesprek over ouder worden en hoe je daar op een gezonde manier mee omgaat. In haar column voor het Brabants Dagblad gaf Berk de Schijndelse Bibliotheek de volgende dag een compliment over de inrichting ‘met als toetje muziek op het toilet’.

De Bibliotheek en Campus Uden sloegen de handen ineen voor ‘Bier en boeken’: een bier- en boekproeverij met studenten. Bij Sergeant Peppers werden in november verschillende bieren uit de streek geproefd. Bij elk bier kregen de bezoekers een boekentip geserveerd door studenten en bibliothecarissen. Er werd zelfs voorgedragen uit eigen werk.

De lucht was gevuld met glühwein, legendes en sages tijdens de verhalenavond ‘Mysterieus Meerijstad’ in de Bibliotheek Veghel op 21 december. Naast geweldige verhalen door storytellers, werd het publiek ook getraakteerd op een primeur. Ze kregen als eerste de trailer van de nieuwe film over Sint-Oda te zien.

Kunst en cultuur

De Bibliotheek Uden en theater Markant werken geregeld samen. Leden van de Bibliotheek kregen in maart korting op kaarten voor de voorstelling ‘Bonita Avenue’. Bovendien konden zij aanschuiven bij een gratis inleiding. Voor kinderen was er een knuffelslaapfeestje bij de voorstelling ‘Superjuffie’.

In verschillende Bibliotheken gaf kunsthistorica Marie Christine Walraven inleidingen op tentoonstellingen in Nederlandse musea, waaronder Frida Kahlo in Assen, Alphonse Mucha in Den Haag en Johannes Vermeer in het Rijksmuseum Amsterdam. Deze Kijk op kunst-lezingen worden door veel bezoekers gewaardeerd.

Ontmoeting en dialoog

In aanloop naar de gemeenteraadsverkiezingen in maart leenden de Bibliotheken Oss en Meierijstad lijsttrekkers uit. De politiek leiders gingen een-op-een in gesprek met burgers over hun partijprogramma en andere onderwerpen. Ze namen bovendien een voor hen belangrijk boek mee en vertelden daarover via social media.

Muziekfragmenten raden, buspassagiers tellen, sokken ruilen en timmeren: de 'Veghelse Quiz' zat weer vol breinbrekers en creatieve opdrachten. Op 1 april om zeven uur haalden vijftig teams hun quizboek op in de Bibliotheek om de antwoorden diezelfde avond weer in te leveren. Team Veghels Import ging er uiteindelijk met de jaarlijkse trofee vandoor.

De hele maand juli was de Tour de France te volgen in de Bibliotheek Uden. De etappes werden uitgezonden op groot scherm en de mooiste boeken over de wielerronde stonden in de schijnwerpers. Sportliefhebbers raakten met elkaar in gesprek en wisselden boekentips uit.

Waar mensen en
woorden samenkomen
onstaat waarde

Van oudsher verzamelen Bibliotheken informatie om die aan zoveel mogelijk mensen beschikbaar te stellen. Dat doen ze sinds een aantal jaar ook op het terrein van toerisme, recreatie, cultuur en erfgoed. Informatie wordt geïnventariseerd en vindbaar gemaakt, onder meer op websites en social media.

Maashorst

Vrijwilligers in Maashorst en Meierijstad volgden een workshop storytelling rondom erfgoed. In samenwerking met Dtv Nieuws en verschillende Udense geschiedkundige organisaties werd de televisieserie 'Grepen uit de geschiedenis van Uden' afgerond en uitgezonden.

Op 6 maart ging www.exploremaashorst.nl live. De nieuwe toeristische website wordt continu aangevuld door een bibliotheekmedewerker en onder andere via social media onder de aandacht gebracht. Hierin wordt nauw samengewerkt met het Platform Toerisme Maashorst. Ondernemers en organisatoren kunnen hun locatie of evenement aanmelden. Een mooie combinatie met het Toeristisch Informatiepunt, dat op 10 maart geopend werd in de Bibliotheek Uden. Het TIP heeft een balie met vrijwilligers en een eigen huisstijl die ontworpen werd door leerlingen op de Campus.

In de Bibliotheek Uden werden boekpresentaties en lezingen gehouden in samenwerking met Heemkundekring Uden, Stichting Uden in Geschriften en Stichting Uden Archief van Bressers. Onderwerpen waren onder meer Getuigenissen uit de Tweede Wereldoorlog en de glas in loodramen van de Kruissheren.

De 'Inloopmiddag Historisch café' in de Bibliotheek Uden werd in 2022 voor de 50ste keer gehouden en telde de 50ste bezoeker. Verder werkte de Bibliotheek mee aan de Mijmerroutes Maashorst, Theaterspoor, de podcast 'Marieke, of: het meisje en de paarse hei' en een afstudeerproject over Vluchtoord.

Meerijstad

In Meerijstad voerde de Bibliotheek ook dit jaar weer het contentbeheer van de website www.bezoekmeerijstad.nl uit. Met de UITagenda en webpagina's over het recreatieve aanbod voor bewoners en bezoekers.

Ook werden drie verhaallijnen ontwikkeld, om de cultuur en historie van de gemeente bij een groter publiek te brengen. Binnen de thema's Duits Lijntje, 200 jaar Zuid-Willemsvaart en Mysterieus Meerijstad ontstond synergie tussen toerisme, erfgoed en educatie. Er werd een verhalenserie gerealiseerd voor de wandelroute langs het tracé van het Duits Lijntje. De Bibliotheek was medeorganisator van 'De Vaart Vertelt': een educatief programma op en rond het kanaal. En rondom volksvertellingen en mythes uit Meerijstad werden een avond vol verhalen en vier wandelroutes georganiseerd.

Voor het tweede jaar waren in de Bibliotheken Schijndel, Veghel en Sint-Oedenrode de Toeristische Informatiepunten geopend. Ook elders in Meerijstad zijn TIPs te vinden, op bijna twintig verschillende locaties. Bezoekers vinden er, bij de informatiezuil met foldermateriaal, informatie over het vrijetijdsaanbod in de gemeente. In overleg met de gemeente Meerijstad werd besloten dat de nieuwe Coördinator Toeristische Informatiepunten (voorheen in dienst van de gemeente) vanaf 2023 ondergebracht wordt bij de Bibliotheek.

Oss

Met de gemeente Oss, Dat is Oss, Stichting Maasmeanders, Centrummanagement Oss, Toeristisch Informatiepunt Oss en Maashorst Ondernemers verzorgt de Bibliotheek het contentbeheer van de site Tref het in Oss. Dit jaar werd de huisstijl aangepast, de beeldbank geactualiseerd en de digitale toegankelijkheid verbeterd, ook voor mensen met een functionele beperking. De Bibliotheek heeft op www.trefhetinoss.nl een eerste verhaallijn gerealiseerd over De bende van Oss.

Rond de landelijke viering van 5 mei, die dit jaar in Oss en 's-Hertogenbosch plaatsvond, organiseerden de Bibliotheek en het Stadsarchief diverse activiteiten. Zoals lezingen, collectiepresentaties en een geocache-route langs plekken die in de Tweede Wereldoorlog van belang waren.

In oktober, de 'Maand van de Geschiedenis', was er een drukbezochte avond in de Groene Engel over '100 jaar Organon', georganiseerd door de Bibliotheek Oss, het Stadsarchief en historische kring De Werkende Mens. Bij Organon in Oss worden al een eeuw lang medicijnen gemaakt. De bekendste: de anticonceptiepil. Voormalig bedrijfsarchivaris Robert van Vlijmen gaf een lezing met veel beeldmateriaal en met medewerking van Organon werd er gesproken over de rol van het bedrijf in heden en verleden. De avond werd omlijst met live muziek en gedichten van het Poëziepodium Oss.

Stadsarchief Oss

Het Stadsarchief heeft een historische beeldcollectie en organiseert onder andere educatieve projecten, lezingen en tentoonstellingen. De medewerkers enthousiasmeren bezoekers over de geschiedenis en vertellen (online) historische verhalen, zowel binnen als buiten de muren van het archief. Ze delen hun deskundigheid met de collega's binnen de Noord Oost Brabantse Bibliotheken en een aantal projecten van het Stadsarchief is opgenomen in de webshop voor het onderwijs van de Bibliotheek.

Het Stadsarchief coördineerde, als elk jaar, de 'Open Monumentendag' voor de gemeente Oss. Er waren ruim vijftig monumenten gratis te bezoeken, veelal met speciale activiteiten zoals een wandeling, rondleiding, speurtocht of tentoonstelling. Er reed een excursiebus, er werd een nieuwe wandeltour gepresenteerd door Maren, Kessel en 't Wild en er is een

geocache-route gemaakt met als thema herbestemming. Ruim 5.400 mensen brachten een bezoek aan de monumenten. Hiermee kwam het bezoekersaantal weer op het niveau van voor corona.

Het Stadsarchief bracht in 2022 twee publicaties uit: *Gouden tomaat – 50 jaar SP* en het derde fotoboek van Daan Scholte. Ook is meegewerkt aan het boek en project over herbestemde gebouwen in Oss. De jaarlijkse stadstocht voor groep 5 - onderdeel van het OKVO kunst- en cultuurmenu - sloot aan op dit project. Een andere succesvolle educatieve activiteit was het project over de Tweede Wereldoorlog in samenwerking met Hooghuis ZuidWest en de Werkgroep Struikelstenen Oss.

Er was ook volop aandacht voor de collectie. Er werd een fotocollectie geschonken van Adrianus van de Rakt, de eerste Osse beroepsfotograaf. Hierover is een podcast gemaakt en in de expositieruimte was een tentoonstelling met een bijbehorend boekje. Ook is de nieuwe collectiebeheerder aan de slag gegaan met een collectieplan en het inventariseren van de schenkingen die de afgelopen tijd zijn gedaan.

In 2022 waren er drie exposities in de tentoonstellingshoek van het Stadsarchief. Ook was er bij K26 een gezamenlijke foto-expositie: 'Foto's uit het Osse', met een combinatie van historische en hedendaagse foto's. Hiernaast werkte het Stadsarchief mee aan de nieuwe expositie in Museum Jan Cunen: 'Villa Curiosa'.

“

De Bibliotheek is

als een paradijs

van schoonheid,

inzicht en kennis.

Het is al eeuwenlang

een unieke plek

waar lezers en schrijvers

elkaar via boeken

ontmoeten.

Miru Feticu

**Als alles stilstaat,
kom zelf in beweging.
Perspectief zit in jezelf.**

Thijs van de Meeberg

De organisatie-ontwikkelingen die vorig jaar in gang zijn gezet, werden dit jaar door inhoudelijke en ondersteunende kennisteams verder gestructureerd. Ook worden er meer financiële en ICT-processen uitbesteed.

Personeelsdag

Als afsluiting van de coronaperiode, maar vooral als een startpunt voor de NOBB met veel nieuwe collega's, is in 2022 voor het eerst NOBB-breed een personeelsdag georganiseerd. Een dag met een inhoudelijk programma om elkaar en de organisatie beter te leren kennen, maar vooral ook een gezellig samenzijn.

Focus- en ontwikkelgesprekken

Functioneringsgesprekken worden voortaan in de vorm van focus- en ontwikkelgesprekken gehouden. De nadruk ligt op leren en ontwikkelen. De focus op wat goed gaat en op het uitbouwen van talent.

Communicatie

Zowel landelijk als provinciaal wordt 'de Bibliotheek' als sterk merk neergezet. De landelijke ambitie is om van 4 miljoen leners in enkele jaren te groeien naar 8 miljoen verbonden gebruikers. Daarvoor worden krachten gebundeld om samen plannen te maken, impact te vergroten en meer mensen te bereiken. Bibliotheekmedewerkers namen deel aan provinciale werkgroepen over 'Leven lang leren' en 'Leesoffensief' waar kennis is gedeeld en een gezamenlijke aanpak opgesteld.

Denken vanuit en met de beoogde gebruiker is een speerpunt voor het team communicatie van de Noord Oost Brabantse Bibliotheken. Vakkennis werd intern aan lokale teams en kennisteams overgedragen, zodat de vaardigheden van collega's op dat gebied groeien. Op die manier formuleer je in een vroeg

stadium samen wat je wilt bereiken, wie de doelgroep is en hoe je die mensen vindt, boeit en bindt. In 2022 werd bijvoorbeeld de klantreis voor het DigiTaalhuis op de website besproken en uitgewerkt.

BibliotheekSchool

De BibliotheekSchool is een vorm van interne kennisdeling over verschillende onderwerpen; soms door collega's onderling en soms met gastsprekers. Via webinars kwamen in het eerste kwartaal bijvoorbeeld diversiteit en inclusie, collectioneren en Passend lezen aan bod. Na de zomer vonden weer fysieke bijeenkomsten plaats. Jeroen Dera van de Radboud Universiteit sprak over het leesgedrag van jongeren en bibliotheekmedewerkers gaven elkaar hierover boeken- en webtips.

Ziekteverzuim

Het ziekteverzuimpercentage over 2022 was 8,09%. Dit wordt veroorzaakt door langdurig ziekteverzuim.

Ondernemingsraad

In 2022 vergaderde de Ondernemingsraad vijf keer met elkaar, vier keer met het bestuur en een keer met de Raad van Toezicht. De Ondernemingsraad is voltallig en bestaat uit: Maaïke van der Burgt (voorzitter), Marjan Kouwenberg (secretaris), Maartje Kroeze, Eefje van Waes en Peter van der Wijst.

Dit jaar kwamen onder andere de doorontwikkeling van de organisatie, het hybride werken, het opleidingsbeleid en het vacaturebeleid aan bod. Ook werden er speerpunten behandeld, zoals communicatie binnen de organisatie en werkdruk. Dit wordt in 2023 voortgezet. De leden van de Ondernemingsraad volgden een deskundigheidstraining.

Raad van Toezicht

Na een lange periode met beperkende maatregelen vanwege Covid-19 vond de Raad van Toezicht het een verademing dat er in 2022 weer ‘gewoon’ gewerkt en vergaderd kon worden. De Raad vindt het buitengewoon knap hoe de NOBB met veel creativiteit haar leespubliek kon blijven bedienen in deze lastige periode. Bijzonder is ook dat improvisaties en overleg via Teams hebben geleid tot nieuwe inzichten en, niet onbelangrijk, tijdwinst.

De Raad van Toezicht heeft ook in 2022 gewerkt volgens de negen principes van de Governance Code Cultuur en heeft tijdens een van haar vergaderingen de tijd genomen om zichzelf ervan te verzekeren dat de principes ook werkelijk leven.

Volgens de Statuten houdt de Raad toezicht op het beleid van de directeur-bestuurder, het bevoegd gezag. De Raad fungeert als klankbord, adviseur en sparring partner. Bovendien vervult de Raad van Toezicht de werkgeversrol.

De Raad kent een remuneratiecommissie en een auditcommissie. De remuneratiecommissie houdt jaarlijks het voortgangsgesprek met de directeur-bestuurder en heeft regelmatig informele gesprekken rond lopende zaken. Een vertegenwoordiging van de Raad heeft jaarlijks een gesprek met de Ondernemingsraad.

De Raad van Toezicht vergaderde in 2022 zes keer en had daarnaast twee werkbijeenkomsten. De voorzitter van de Raad bereidt met de directeur-bestuurder de agenda voor en daarbij wordt de jaarlijkse beleidscyclus gevolgd. De agenda bevat uiteraard huishoudelijke punten, maar daarnaast wordt ook de tijd genomen om op een inhoudelijk punt wat dieper in te gaan zoals de inrichting van de organisatie en de vorderingen van het Walkwartier waar de Bibliotheek Oss een nieuw onderkomen krijgt. Maar ook de wind die de NOBB mee heeft door onder andere de NPO-gelden die om een intensievere samenwerking met het onderwijs vragen.

Tijdens de werkbijeenkomsten, dit jaar in Veghel en Zeeland, vertelden leden van het managementteam over de ontwikkelingen op hun beleidsterrein.

Begin 2022 heeft de Raad afscheid genomen van twee leden wegens het verlopen van hun zittingstermijn en kon de Raad twee nieuwe leden verwelkomen.

Samenstelling

De leden van de Raad beschikken over de benodigde vaardigheden en kennisgebieden en zij hebben relevante netwerken. Ze worden benoemd voor een periode van drie jaar met de mogelijkheid om nog twee keer een periode te verlengen. Benoeming van nieuwe leden gebeurt aan de hand van een profielschets en een vastgestelde, heldere procedure. Er is een inwerkplan voor nieuwe leden en er is een rooster van aftreden.

In 2022 was er geen sprake van belangenverstremgeling noch van incidenten. De Raad heeft haar eigen functioneren geëvalueerd en ontvangt voor haar werkzaamheden jaarlijks een vergoeding van € 1700,-. De voorzitter ontvangt een vergoeding van € 2000,-.

De Raad was op 31 december 2022 als volgt samengesteld:

Voorzitter: mevrouw E.J. Brendel

Functie: eigenaar Transforta, coachen, trainen & ontzorgen

Nevenfuncties: lid Raad van Toezicht Stichting Verkadefabriek 's-Hertogenbosch, lid Bestuur Praktijkschool De Rijzert 's-Hertogenbosch, lid Raad van Toezicht Scholengroep Scala Elshout

Vice-voorzitter: de heer J.M.M.E. van Amelsvoort

Nevenfuncties: vice-voorzitter Stichting MuzeRijk, secretaris Stichting Goeie Reis

Lid: de heer A.A.H.J. van de Burgt

Functie: directeur bedrijfsvoering Het Hooghuis Oss

Nevenfunctie: geen

Lid: mevrouw J.J. Lauwen

Functie: advocaat

Nevenfunctie: lid Raad van Toezicht AVEM Kinderopvang

Lid: de heer H.A.A.J. van Rinsum

Functies: voorzitter Jeugdfonds sport & cultuur Brabant, voorzitter gewestbestuur PvdA Brabant, vice-voorzitter Stichting Veghel Hartsave, lid bestuur Stichting Zuidelijk Historisch Contact, lid ledenraad RABO-bank Meierij en Maashorst

Lid: de heer R.C.G.M. Sanders

Functie: eigenaar consultancybureau Imbuto (improve business together)

Nevenfunctie: voorzitter Stichting MuzeRijk

BIEB BIJ NACHT

Bijna niemand weet
dat biebboeken 's nachts
hun kaft openslaan.
Hun woorden en zinnen
stromen naar buiten
en buitelen als vuurvliegjes
vrij door de ruimte.

Bijna niemand die dat weet
op een paar dichters na.
Nacht na nacht staan zij
met hun schepnetjes klaar
en zwiepen en zwaaien
een nieuw gedicht bij elkaar.

Linda Vogelesang

Noord Oost Brabantse Bibliotheken
Postbus 815 - 5340 AV Oss
www.nobb.nl